

פברואר 1964:

נתח מיבצע 34' — התוכנית הסודית לתקיפת צפון ויאט-נאם, בעיקר על-ידי מטוסים וטייסים של ארצות הברית. המזוינים הרשמיים של ארה"ב.

מרץ 1964:

שר ההגנה רוברט מקנמארה חזר מסיוור בוויאט-נאם, הגיש לנשיא תוכנית להגברת הלחץ על צפון ויאט-נאם. הסיבה: "ממדתו החדשה (הדרום ויאט-נאם) של גנרל נוואן-קאן, לא תהיה מסוגלת לשר את המצב בכוחותיה היא."

מאי 1964:

ראש ממשלת דרום ויאט-נאם, גנרל גאן, תובע מארה"ב לפתוח בהפצצות רשמיות על הצפון. הניא ג'ונסון מקבל לידיו תוכנית הסלמת הלחץ על הצפון, האמור רה להגיע לשיאה, לאחר שלושים יום, בהפצצות בקנה-מידה אדיר. אחד הטייפים בתוכנית: שיכנוע הקונגרס האמריקאי להעביר החלטה, "המאשרת כל פעולה שתידרש בוויאט-נאם."

יוני 1964:

בלייר סיבורן, דיפלומט קנדי, נפגש בחשאי בהאנוי עם ראש ממשלת צפון ויאט-נאם, מזהירו מפני "האסון החמור" שיארע אם לא תצמצם האנוי את פעילות הוויאט-קונג בדרום.

יולי-אוגוסט 1964:

כוחות קומנדו ימיים של דרום ויאט-נאם תוקפים שני איים של הצפון במפרץ טונקין. המשחתת האמריקאית "מדוקס" מותקפת על-ידי ספינות צפון ויאט-נאם מיות. 12 שעות לאחר מכן, יוצאים כבר מפוצים אמריקאיים נגד מטרת בצפון ויאט-נאם. ה"עם האמריקאי, שאינו יודע את האמת, נזעם כולו. הקונגרס השומע מפני שריההגנה כי לא שמע מעולם על התקפה דרום ויאט-נאמית על שני איים במפרץ — מאשר את "פעולת התגמול".

אביב 1965:

כוחות הקרקע האמריקאיים הראשונים נוחתים בוויאט-נאם. בסוף השנה הם יהיו 184 אלף.

האיש האחראי: הנשיא ג'ונסון בעת ההחלטה על ההפצצות

השעה הגדולה

מדוע גרמו, מיסמכי ויאט-נאם להתפוצצות באמריקה?

בימי אייזנהאור לפניו וג'ונסון אחריו — העמיקה המעורבות האמריקאית בוויאט-נאם מדכי אל דכי, מבכי אל בכי.

נקיפות מצפון

לפקיד בכיר

קריים מהממים אלה לא היו מתגלים לעם האמריקאי אולי לעולם, לולא דניאל אלסברג, פקיד בכיר (בין היתר, היה ידימינו של הנרי קיסינג'ר, ש"הוא בעצמו ידימינו של ניקסון) החל סובל מנקיפות מצפון, החליט לגלות לעם האמריקאי את האמת, העביר לידיו הניו-יורק טיימס את המחקר הסודי אודות השתלשלות מלחמת ויאט-נאם שנערך בפנטגון.

הזעזוע הנורא עוד לא נקלט במלואו על-ידי העם האמריקאי. פירסום המיסמכים הופסק באיבו על-ידי צורבינייט של בית המשפט — וגרם בבת-אחת למלחמה חדשה בשאלת חופש העיתונות המקודש בארצות-הברית.

אולם המעט שכבר פורסם, גרם להתפורצות חסרת-תקדים באמריקה. שכן נוסף לעובדה שממשלתם רימתה אותם, גילו עתה האמריקאים עובדה נוספת, מוזעזעת לא פחות:

שיתכן שמלחמת ויאט-נאם כולה היתה תוצאה של שגיאה בשיפוט. שיתכן ש"רכבות צעירים אמריקאיים, ומאות אלפי גברים נשים וילדים ויאט-נאמים — נהרגו, בגלל שקבוצת פקידים בכירים, בהאשינגטון הרחוקה, נתפסה לקו מחשבה מוטעיה. ש"יתכן שארץ שלמה נחרבה, בגלל צורת קבלת החלטות לא נכונה. קשה היה להימנע ממשקנה זו, למיקרא מיסמכי ויאט-נאם.

התערבות

זרה

עות קדאסית לדוגמה אירעה בימי מימשלו של הנשיא ג'ונסון, כאשר,

* בתחילה, העביר אלסברג את המיסמך לידו סנאטור מקגוברן, אולם זה העדיף שלא להסתבך, סירב לתת לו פומביות.

כל הזמן, למעשה: אותם עצמם. כך נתגלה, כי הנשיא קנדי, שייצג בינינו האמריקאים — ובעיקר הצעירים שבהם — את כל הטוב, היפה והנאצל — בגד בכניברית וגרם למותו.

המדובר בנשיא דרום ויאט-נאם, גנרל ג'ונסון דינדאם, שהיה בכיכריתם של האמריקאים — עד שנתגלה כי דיאם שוקל לפתוח בישיחות-שלום עם צפון ויאט-נאם, במטרה להפסיק את מאבק-הדמים עם הוויאט-קונג, ולהרכיב קואליציה.

בפחדו שקואליציה כזו תהיה בהכרח בישיחות הקומוניסטים, עודד המימשל של קנדי את מרד הגנרלים הידוע מהראשון לינובמבר 1963, שבו הוצאו להורג דיאם ואחיו.

ג'ונסון

השקרו

כך, נתגלה, לאותם עשרות מליוני אמריקאים שהצביעו בעד הנשיא ג'ונסון — כי הוא שיקר להם בפרצוף: מתחרו של ג'ונסון על כיסא הנשיאות, הסנטור בארי גולדוטר, הבטיח לעם האמריקאי, אם יבחר, הרחבת ההפצצות על צפון ויאט-נאם, הפעלת מלוא עוצמתה של ארצות-הברית כדי להביא את המלחמה לידיו סיום חד וחלק. ג'ונסון, לעומתו, הופיע כסמל המתנינות וההגיון, התנגד להרחבת ההפצצות, זכה בכס הנשיאות.

עתה, התגלתה לאמריקאים האמת המרה: ממש בעצם ימי מערכת הבחירות — אישר ג'ונסון בחשאי תוכניות מיבצעיות להרחבת ההתקפות על צפון ויאט-נאם — כשבפומ"ב הוא תוקף את גולדוטר על שהוא מציע אותו דבר עצמו. (ראה מסגרת). אמת מרה נוספת שהתגלתה לעם האמריקאי:

בניגוד לתדמיתו שוחרת השלום של הנשיא קנדי — הרי בימיו, לא פחות מאשר

* השבוע, טען גולדוטר, שהוא גנרל בימינויים בחיל-האוויר, כי ידע על אישור התוכניות הללו בידי ג'ונסון, אך לא מצא טעם לגלות זאת בפומבי, כי ידע ש"ג'ונסון יכתיש זאת, והציבור האמריקאי רק ישוכנע כי גולדוטר הוא שקרן.

אפשר לרמות אדם אחד כל הזמן. אפשר לרמות אומה שלמה זמן קצר. אבל אי אפשר לרמות אומה שלמה כל הזמן.

במשך דורות, האמין העם האמריקאי בדבריו אלה של אברהם לינקולן. בימים אלה, נגרם לעשרות מליוני אמריקאים הלם מוזעזע — כאשר גילו, ש"לוא יד המכרה, לא היו מגלים — אולי לעולם — את האמת: שאפשר לרמות עם שלם —

הפצועים זעמו רבבות פצועים ונכים אמריקאיים צעירים ואלפי הרגום הינם התוצאה הברורה היחידה של מלחמת ויאט-נאם. מן התוצאה האחרת — ניצחון על הקומוניסטים — כבר נאשו האמריקאים. בקרוב, יתיאשו גם מנסינום הנושא האחרון — לצאת מן הבויץ ללא השפלה לאומית ועם שמץ של יוקרה.